

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 28.06.1963, sp. zn. 2 Cz 33/63, ECLI:CZ:NS:1963:2.CZ.33.1963.1

Číslo: 59/1963

Právní věta:

Odpovědnost řidiče za svěřené motorové vozidlo nemůže být posuzována podle § 4 odst. 1 ani podle § 5 odst. 1 zák. č. 71/1958 Sb. Řidič může mít zvýšenou odpovědnost (§ 4 odst. 1 cit. zák.) zásadně jen za dopravované zboží.

Za škodu způsobenou havárií motorového vozidla odpovídá řidič za podmínek § 2 a v rozsahu podle § 6 cit. zák.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 28.06.1963

Spisová značka: 2 Cz 33/63

Číslo rozhodnutí: 59

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Náhrada škody, Odpovědnost za škodu

Předpisy: 71/1958 Sb. § 6 150/1961 Sb. § 127 7/1962 Sb. § 23

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Žalobou podanou u lidového soudu Brno - město domáhal se žalující podnik náhrady na žalovaném, který jako řidič zavinil dne 26. listopadu 1959 havárii osobního vozu žalujícího podniku. Na základě smlouvy o hmotné odpovědnosti, která byla mezi účastníky uzavřena dne 13. listopadu 1959, žádal zaplacení částky představující hodnotu opravy vozu po havárii v plné výši, tj. v částce 9664,03 Kčs.

Lidový soud Brno-město žalobě vyhověl do výše 2416 Kčs, přičemž povolil žalovanému měsíční splátky ve výši 70 Kčs. Odpovědnost žalovaného posoudil podle § 4 odst. 1 zák. č. 71/1958 Sb. a podle § 7 cit. zák. snížil náhradu škody na L.

Krajský soud v Brně k odvolání žalovaného (správně stížnosti do výroku o stanovení výše splátek) usnesením rozhodnutí soudu prvního stupně ve výroku o lhůtě plnění potvrdil.

Nejvyšší soud rozhodl ke stížnosti pro porušení zákona podané předsedou Nejvyššího soudu, že rozhodnutím lidového soudu Brno-město byl porušen zákon.

Odůvodnění:

Zvýšená odpovědnost se může týkat jen hotovostí a cenin, materiálových zásob a jiných (tj. podobných) hodnot, svěřených k vyúčtování, jejichž ztráta, popřípadě poškození se projeví jako schodek (§ 4 odst. 1, § 9 odst. 1 cit. zák.) anebo svěřených nástrojů, ochranných oděvů a jiných (tedy podobných) předmětů, které byly ztraceny (§ 5 odst. 1). V prvním případě jde v podstatě o odpovědnost za svěřené zboží, resp. za svěřené peníze, tedy o více věcí určených podle druhu, které jsou určeny k dalšímu prodeji, popřípadě k dalšímu oběhu, a v druhém případě jde o věc individuálně určenou, která slouží k výkonu povinností vyplývajících z pracovního poměru, přičemž jde o předměty drobnější, jak je zřejmé z příkladného výpočtu v cit. ustanovení.

Z toho plyne, že podle § 4 odst. 1, ani podle § 5 odst. 1 nemůže být posuzována odpovědnost řidiče za svěřené motorové vozidlo. Řidič může mít ovšem zvýšenou odpovědnost podle zák. č. 71/1958 Sb., a to podle § 4 odst. 1 cit. zák.; tato odpovědnost se však týká zásadně jen dopravaného zboží (srov. směrnici pléna NS Pls 2/61, uveř. pod č. 64/61 Sbírký rozhodnutí a sdělení soudů ČSSR).

Pokud tedy byla uzavřena smlouva o hmotné odpovědnosti podle § 4 odst. 1, jejímž předmětem je svěřené motorové vozidlo, anebo pokud svěřené motorové vozidlo bylo řidiči odevzdáno na písemné potvrzení podle § 5 odst. 1, je takováto smlouva, resp. takovéto potvrzení neplatné podle § 36 odst. 1 obč. zák.

Odpovědnost řidiče za škodu způsobenou havárií motorového vozidla může být proto posuzována jen podle § 2 a § 6 cit. zák.

Tím, že soud posoudil odpovědnost žalovaného podle § 4 odst. 1 a podle § 8, porušil zákon v ustanoveních § 4 odst. 1 a § 8 zák. č. 71/1958 Sb.

Soud snížil náhradu škody na jednu čtvrtinu uplatněné částky podle § 7 cit. zák. z toho důvodu, že žalovaný měl dobrý poměr k práci a že dnes je odkázán jenom na důchod ve výši 516 Kčs, nezabýval se však otázkou spoluzavinění podniku na vzešlé škodě, ačkoliv okolnosti týkající se způsobení škody také zaviněním podniku - v kterémžto případě nese škodu podnik poměrně - musí být vyšetřeny z povinnosti úřední. Z tohoto hlediska bylo nutno zabývat se i tím, zda podnik žalovaného, který v době havárie dosáhl již věku 65 let, nepřetěžoval práci (žalovaný prováděl sám také údržbu vozu) a zvláště služebními cestami, které následovaly časově těsně za sebou, takže žalovanému nebyl ani poskytnut přiměřený čas k odpočinku (tak např. dne 25. 11. 1959 byl od 6. hodiny až do 23. hodiny služebně v Praze a dne 26. 11. 1959 musel zase služebně do Břeclavi, Mikulova a Znojma). Soud proto měl přihlídnout k výpovědi svědkyně E. D., která se vyjádřila zejména v tom smyslu, že žalovaný byl sice nezmar, který vždy řádně plnil úkoly, ačkoliv byl již starý a musel absolvovat vždy mnoho služebních cest, že však byl přetěžován prací, a že proto v práci byl unaven. V tomto směru bylo nutno zabývat se i tím, že nebyla odstraněna závada na vozidle, na níž žalovaný písemně upozornil a kterou nemohl sám odstranit (srov. výpověď svědkyně E. D.).

Tím, že soud podle shora uvedených zásad nepostupoval, porušil dále zákon v ust. § 3 odst. 2 zák. č. 71/1958 Sb.

Podle § 2 zák. č. 71/1958 Sb. odpovídá zaměstnanec jen za tu škodu, kterou zavinil. Se zřetelem k tomuto ustanovení nemůže žalovaný odpovídat za škodu, která vznikla na vozidle před havárií a bez jeho zavinění. Pokud tedy žalující podnik nechal provést na vozidle i tyto opravy a jejich cena je - jak tomu nasvědčuje výpověď žalovaného i svědkyně E. D. - zahrnuta do ceny celkově provedených oprav, jejíž zaplacení žalující podnik na žalovaném požaduje, porušil soud zákon i v ust. § 2 zák. č. 71/1958 Sb.